

ELŐSZÓ

Kiadványunkkal a német középszintű írásbeli érettségire való felkészüléshez/felkészítéshez szeretnénk hatékony segítséget nyújtani. A könyvben található feladatok teljes mértékben megfelelnek a 2017. május-júniusi vizsgaidőszaktól érvényben levő, az Élő idegen nyelvekre egységesen vonatkozó szabályozásnak.

A könyv részei

1. A feladatgyűjtemény, mely mind a négy írásbeli vizsgarészhez bőséges és változatos feladatot tartalmaz.
2. A tesztrész, mely két komplett írásbeli érettségi tesztsort tartalmaz. A feladatgyűjtemény egyes feladataiból természetesen további tesztsorok is összeállíthatók.
3. A Tanácsok és tippek c. fejezet, mely az egyes feladatrészek megoldásához nyújt hasznos segítséget a tanulóknak.
4. Mintalevelek értékeléssel
5. A hanganyag szövegkönyve

A könyvben összesen 106 db feladat segíti a vizsgára való felkészülést. A Szerzők a feladatokat úgy állították össze, hogy ezek között minden olyan feladattípus megtalálható legyen, melyek az érettségi vizsgákon jellemzően előfordulhatnak.

A feladatok alapjául szolgáló szövegek kiválasztásakor törekedtek a Szerzők arra is, hogy minden érettségi témakör előforduljon és a szövegek érdekesek, változatosak legyenek. Ezáltal a feladatok alkalmasak arra is, hogy nem csupán az érettségire való felkészülés során, hanem a nyelvtanulás egyéb szakaszában is felhasználják a tanárok.

A feladatok megoldókulcsát a Kiadó a tanárok részére elektronikus formában rendelkezésre bocsátja. Szeretnénk külön köszönetet mondani a könyv szakmai bírálójának, Sominé Hrebik Olgának a lelkiismeretes, precíz munkájáért és kitűnő javaslataiért, valamint Vincze Juttának az anyanyelvi lektorálását.

Köszönet illeti azokat a diákokat, akik mintaleveleikkel hozzájárultak ahhoz, hogy a könyv még hasznosabb segítséget nyújtson a felkészüléshez.

Sikeres vizsgázást kívánnak

a Szerzők és a Kiadó

A KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGÁRÓL RÖVIDEN

Az idegen nyelvi érettségi vizsga célja a kommunikatív nyelvtudás mérése, azaz annak megállapítása, hogy a vizsgázó képes-e kommunikációs céljait megvalósítani.

A középszintű írásbeli vizsga mind a négy nyelvi alapkészséget méri, és négy vizsgarészből áll: olvasott szöveg értése, hallott szöveg értése, beszédkésztség és íráskészség.

A vizsga egynyelvű, azaz közvetítési készséget (fordítást) nem mér. A követelmények az Élő idegen nyelvi érettségi vizsga általános követelményei, valamint az Európa Tanács idegennyelv-oktatással kapcsolatos ajánlásai alapján készültek. Az idegen nyelvi érettségi vizsga szintmeghatározásai igazodnak az Európa Tanács skálájához.

A középszintű vizsga a B1 szintnek felel meg.

Az Európa Tanács B1 szintjének általános leírása:

Megérti a fontosabb információkat olyan egyszerű, hétköznapi szövegekben, amelyek gyakori élethelyzetekhez kapcsolódnak (pl. iskola, szabadidő, munka). Képes külföldiekkel kommunikálni mindennapi helyzetekben. Egyszerű, összefüggő szöveget tud alkotni olyan témákban, amelyeket ismer, vagy amelyek az érdeklődési körébe tartoznak. Be tud számolni eseményekről, élményeiről, érzelmeiről és törekvéseiről. Rövid magyarázatot tud fűzni eseményekhez, jelenségekhez, indokolni tud különböző álláspontokat és terveket.

A vizsga részei:

- I. Olvasásértés: 60 perc – elérhető pontszám: 33 vizsgapont
 - II. Nyelvhelyesség: 30 perc – elérhető pontszám: 18 vizsgapont
 - III. Hallásértés: 30 perc – elérhető pontszám: 33 vizsgapont
 - IV. Íráskészség: 60 perc – elérhető pontszám: 33 vizsgapont
- A II. és III. feladatrész között 15 perc szünet van.

A feladatokról

Az utasítások német nyelven vannak megfogalmazva. Szótár (nyomtatott egy-, illetve kétnyelvű) csak az íráskészség feladatnál használható.

Olvasásértés

A feladatsor 3-4 szövegből és 3-4 feladatból áll. Egy feladaton belül egy hosszabb szöveg helyett előfordulhat több rövidebb szöveg is (pl. apróhirdetések). A feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme 1000–1200 szó. A feladatsor 25–30 itemből áll.

Nyelvhelyesség

A feladatsor 3-4 feladatból, összesen 20–25 itemből áll. A feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme 500–600 szó. Az összes feladat szövegre épül.

Hallásértés

A feladatsor 2-3 szövegből és 2-3 feladatból áll. Egy feladaton belül egy hosszabb szöveg helyett előfordulhat több rövidebb szöveg is. A feladatokhoz felhasznált szövegek együttes terjedelme 6–9 perc. A feladatsor 20–25 itemből áll.

A vizsgázó minden szöveget kétszer hallgat meg, a második meghallgatásnál megszakításokkal.

Íráskészség

A vizsga két feladatból áll. Az első feladat interakciós és tranzakciós szöveg. Ebben a feladatban a vizsgázó verbális, illetve vizuális segédanyagra reagálva, három irányító szempont alapján 80–100 szó terjedelmű szöveget hoz létre. A második feladatban a vizsgázó hosszabb leíró vagy véleménykifejtő szöveget hoz létre négy irányító szempont alapján. Az írás terjedelme 100–120 szó.

Értékelés

Az írásbeli vizsgarész minden vizsgarész-összetevőjében csak a célzottan mért készséget értékeljük. A vizsgázónak az írásbeli és a szóbeli vizsgarészben külön-külön teljesítenie kell az elérhető pontszámnak legalább a 12%-át. Az írásbeli vizsgarészek elbírálása központilag kidolgozott javítási-értékelési, illetve értékelési útmutató alapján történik.

Az írásbeli vizsgarész-összetevőkben szerzett pontok vizsgaponttá való átalakítása központi javítási-értékelési, illetve értékelési útmutató alapján történik.

Az érettségi vizsgáról további részletes információ az Oktatási Hivatal honlapján (www.oktatas.hu) olvasható.

OLVASOTT SZÖVEG ÉRTÉSE

Tanácsok a felkészüléshez

Az érettségi vizsgán az olvasásra szánt szövegek együttes hossza 1000–1200 szót tehet ki, ami azt jelenti, hogy a szövegek átlagos terjedelme 250–300 szó, ez nagyjából egy A4-es oldalt tesz ki. Egy feladatlap 3–4 szövegértési feladatot tartalmazhat, mindegyikre 15–20 perc jut, ami rendszerint bőven elegendő is a megoldásra – természetesen akkor, ha gyakorlott szövegértő vagy.

Mi is a jó szövegértés titka? Alapvetően két dolog: a szöveg tartalmával kapcsolatos helyes előfeltételezések (hipotézisek) kialakítása, valamint a kellő tolerancia és találékonyság, amellyel a megértési hézagokat kezeljük.

A helyes hipotézisek felépítése azért könnyíti meg a szövegértést, mert egyszerűbb valamire ráismerni, mint valami egészen újat kitalálni. A német nyelvű szövegek sem tartalmazzak mást, mint amiről anyanyelvünkön már olvastál az újságban, az interneten, vagy amiről már hallottál az iskolában, a televízióban vagy egy YouTube-csatornán – talán nem szó szerint az adott témáról, de hasonlóról már biztosan.

Ezért az első teendőd, hogy olvasd el a címet, vedd szemügyre az esetleg mellette lévő képet (a kép ilyen esetekben sohasem pusztán illusztrációként szolgál, hanem a megértést segíti abban az esetben, ha a szöveg valamely kulcsszava meghaladná a B1 szintet), és idézd fel magadban az illető témához kötődő ismereteidet. Pl. ha a szöveg témája *Lebensmittel im Müll*, akkor felidézheted nemcsak a némettankönyv idevágó leckéit, hanem talán még az etikaórán hallottakat is: tonnaszámra semmisítik meg a világ fejlett országaiban az el nem fogyasztott élelmiszert, miközben milliók éheznek; vannak olyan szervezetek, amelyek begyűjtik ezt az élelmiszert és eljuttatják intézményeknek, rászorulóknak stb. Szinte biztos, hogy a megértendő szövegben viszontlátjuk ezen információk egy részét, és régi ismerősökként üdvözölhetjük őket.

Az előzetes várakozás kialakítását könnyíti meg az a technikai fogás is, hogy először nem magát a szöveget olvasod el, hanem a hozzá tartozó feladatot. Ez irányítani fogja a továbbiakban a figyelmedet és a megértési folyamatot, mivel pontosan tudni fogod, milyen kérdésekre kell választ keresned a szövegben. A feladatok megfogalmazása mindig alacsonyabb nyelvi szinten van, mint maga a szöveg, ezzel is támogatják a feladatírók a megfelelő várakozás felépítését. Egyben nyugodtabban is láthatsz neki az olvasásnak, mert már tudod, hogy nem szükséges mindent szóról szóra megértened.

A feladatok mindig eredeti, német ajkúaknak írt szövegekhez készülnek. Senki sem várhatja el egy magyar érettségizőtől – nem is teszi senki –, hogy szóról szóra megértse egy ilyen cikket, interjút, elbeszélést, de nincs is rá szükség. Ezért semmi pánik! Előfordulhat, hogy egész bekezdésekről csak homályos képed marad, amelyet logikával és/vagy élettapasztalatod alapján egészíthetsz ki a kiszűrt információk alapján, de nincs baj, ha ahhoz a részhez egyébként sem tartozik pontot érő kérdés.

A feladatmegoldás lényeges előfeltétele még, hogy megérted a feladatot magát. Mit is kell tenned? Állítások igazságtartalmát kell ellenőrizned? Kérdésekre kell röviden válaszolnod? Egy szót kell beírnod egy üres helyre, vagy csak egy betűt? Esetleg egy táblázatba kell bevinned a megoldást?

A vizsgán a következő feladattípusok fordulhatnak elő:

- igaz/hamis állítás;
- egymáshoz rendelés, pl. cím, összegző mondat szöveg(rész)hez, bekezdéshez rendelése;
- kérdés és felelet egymáshoz rendelése;

- vélemények, kijelentések, események személyekhez kapcsolása;
- a szövegből kiemelt mellékmondat, mondat helyének azonosítása a szövegben;
- szöveg részeinek sorrendbe rakása;
- hiányos mondatok kiegészítése a szöveg alapján;
- információk kijegyzetelése kulcsszavak segítségével;
- rövid választ igénylő nyitott kérdések.

Az írásbeli feladatlap feladattipológiaiilag kötetlen, ami azt jelenti, hogy a feladatírók ezeket a feladattípusokat bárhogyan kombinálhatják. Az egyetlen előírás, hogy a feladatsorban kell lennie ún. zárt feladatoknak, ahol egy megadott készletből kiválaszthatod a megoldást, és ún. nyílt feladatoknak is, ahol magadnak – saját kútfőből – kell megfogalmaznod a választ.

Egyes feladattípusok külön figyelmet igényelnek.

Ilyen például, amikor különböző állításokat kell csoportosítanod személyek vagy fölérendelt fogalmak szerint, és egyes állítások ezek közül többre is érvényesek (lásd 4. és 5. feladat). Ügyelj ilyenkor arra, hogy a táblázatba pontosan annyi X kerüljön, amennyi a feladatmegadásban szerepel! A többletet ugyanis pontlevonással büntetik. Ezért sem jó technika az, hogy „teszek egy X-et mindenhová, majd csak jó lesz belőle valami”. Az ilyen próbálkozásért 0 pont jár.

Azoknál a feladatoknál, ahová a vizsgázónak be kell írnia valamit, a helyesírási hibákat nem kell figyelembe venniük a javítóknak, amíg a megoldás felismerhető. A legegyszerűbb megoldási mód, ha kiírod a szövegből az odavágó részt, és akkor kevesebb az esély a hibázásra. Természetesen a rokon értelmű megoldások is megfelelnek. Ám egy helyre mindig csak egy információ kerülhet. Nem is érdemes halmozni a válaszokat, mert az érettségi vizsgán pluszpontok nem adhatók.

A nehezebb szövegértési feladatok közé tartozik az, amikor egy részekre vágdalt szöveget – általában egy történetet (mesét, novellát) vagy valamilyen folyamatot leíró cikket – kell rekonstruálni. Itt az előzetes várákozás kevésbé segít, inkább a szöveget összetartó tartalmi és formai elemekre támaszkodhatsz. Nézzük meg a következő viccet!

- A) „Alkoholkontrolle. Wie viel haben Sie heute schon getrunken?”
- B) Da antwortet der Vampir:
- C) Ein Polizist hält ihn an und sagt:
- ⊕ Ein Vampir fährt mit dem Auto auf der Bundesstraße.
- E) Er hat zwei Fahrräder auf dem Autodach befestigt.
- F) „Nur zwei Radler.”

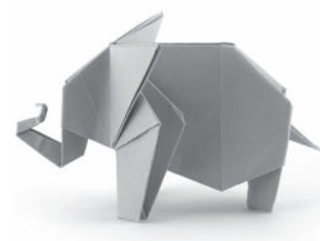
Az első mondat (D) megadja a szituációt: ki, hol, mit csinál. A következő mondat az E jelű, amely már névmással helyettesíti az alanyt, de még visszautal a kiinduló szituációban szereplő autóra, és bővíti a kiinduló helyzet leírását. A harmadik mondat új szereplőt hoz be a történetbe, de az első személyre is visszautal az *ihn* névmás (C). A *sagt* igéből arra következtetünk, hogy valamelyik idézőjeles mondatnak kell azt követnie. Példánkban ez az A, mivel élettapasztalatból tudjuk, hogy a rendőrök szoktak ellenőrzést tartani az utakon, nem ritkán az ittas vezetők kiszűrésére. A kérdésekre felelni szokás, így most a D mondat jön, amely bevezeti a tényleges választ, a vicc poénját (F). Az érettségien, természetesen hosszabb szövegen kell ezt a technikát alkalmaznunk, ám a lényegen ez nem változtat.

Feladatok

1. Lesen Sie den Artikel über einen Origamikünstler und entscheiden Sie, welche Aussage richtig (R) und welche falsch (F) ist. Kreuzen Sie die Antwort in der Tabelle an. (0) ist ein Beispiel für Sie.

Origami – Wenn Papier lebendig wird

Ihm ist nie langweilig. Ob er mit der U-Bahn unterwegs ist, auf jemanden wartet oder während der langen Winterabende zu Hause sitzt – er faltet und faltet. Mister Ty ist Kambodschaner und lebt in Paris. Die kleinen Figuren aus Papier gestaltet er nun schon seit dreißig Jahren. „Ich lernte diese traditionsreiche Kunst des Faltens von meiner Großmutter. Ab dem Alter von 12 Jahren hatte ich immer Papier in meiner Tasche, und wann immer ich Zeit hatte, versuchte ich, neue Tiere zu fertigen. Heute falte ich mit meinen Kindern.“

Nur drei Monate benötigte Mister Ty, um eine „Arche Noah“ mit mehr als 450 Miniaturtieren zu gestalten. Sein Meisterwerk ist jedoch ein „Garten Eden“ mit mehr als 1500 Teilen. Die Eintragung ins Guinnessbuch war ihm damit sicher. Mehr als 8000 Stunden Geduld brauchte es, um dieses Monument aus Papier herzustellen. Das kleinste Tierchen daraus misst einen Millimeter, das größte 35. In dieser „gigantischen“ Sammlung finden sich die meisten Tierarten wieder: von Giraffen über Dinosaurier, urzeitlichen Vögeln bis hin zu winzigen Fliegen.

Mister Ty, der auch während des Erzählens nie die Schere aus der Hand gibt, erklärt: „Fast jeden Tag füge ich meiner Sammlung ein oder zwei neue Stücke hinzu. Gleichzeitig verschenke ich viele davon. Jeden Morgen, wenn ich mit der U-Bahn zur Arbeit fahre, warten die anderen Fahrgäste schon darauf, um mich beim Falten der Papiertierchen zu beobachten. Am Bahnhof angekommen, verschenke ich diese dann.“ Verkauft hat er noch kein einziges Stück. Mister Ty hat alle einmal gefalteten Teilchen im Kopf, niemals faltet er ein gleiches wieder.

Quelle: JÖ

	R	F
0. Egal, wo Mister Ty ist, faltet er aus Papier Tiere.	X	
1. Mister Ty ist Franzose und lebt in Paris.		
2. Mister Ty hat die Tradition des Faltens von seiner Oma übernommen.		
3. Mister Ty brauchte drei Monate zu seinem größten Werk.		
4. In Tys „Garten Eden“ sind die Tiere zwischen 10 und 35 mm groß.		
5. Mister Ty verschenkt alle Figuren, die er gefaltet hat.		
6. Mister Ty schenkt oft seinen Zuschauern die fertigen Papiertiere.		
7. Mister Ty führt eine Liste über die Figuren, die er schon mal gefaltet hat.		

4. Sie lesen drei Meinungen über Motorradfahren. Kreuzen Sie an, welche Aussage zu welcher Person passt. Achtung! Eine Aussage kann zu mehreren Personen gehören. Sie dürfen 11-mal ankreuzen. (0) ist ein Beispiel für Sie.

Motorradfahren – pro und contra

Dickie:

„Ich habe vor, ein Motorrad anzuschaffen. Das Problem ist nur, dass ich als Student bei meinen Eltern wohne. Gibt es also irgendwelche positiven Argumente fürs Motorrad? Es kostet relativ viel, hat keinen Gepäckraum, man kann damit nicht mehrere Personen fahren, verbraucht mehr als ein Kleinwagen (> 6 Liter), man muss es öfter zur technischen Kontrolle bringen und das wichtigste Gegenargument: es ist unsicherer als ein Kleinwagen.

Das einzige positive Argument ist, dass es so viel Spaß macht, dass die oben genannten Argumente für den Fahrer nicht mehr interessant sind. 🍷“

Remotec:

„Motorrad fahren macht einfach Spaß und ist ein nettes Hobby.

Es spart Zeit, da man leichter durch den Verkehr kommt. Die Parkplatzsuche ist einfacher als mit einem Auto, besonders vor der Uni. Wenn man halbwegs vernünftig fährt und ordentliche Kleidung trägt (Lederkombi, Rückenprotektor, Motorradstiefel, guten Helm), ist das Risiko, dass etwas passiert, auch minimal. Wenn jeder Motorradfahrer sterben würde, gäbe es nicht so viele Harley-, Goldwing- oder BMW-Fahrer. Man kann auch ein Fahrsicherheitstraining besuchen. Man bringt ein Motorrad relativ oft zum Service, die Kosten sind aber günstiger. Motorräder können auch technisch begabte Selbermacher reparieren.“

Lara:

„Motorrad fahren bedeutet vor allem eins: mobil sein. Man ist nicht von den öffentlichen Verkehrsmitteln, geschweige denn von den Eltern abhängig. Das Gefühl von Freiheit spürt man, wenn man an den Autoschlängen im Straßenverkehr vorbeifahren oder der Parkplatzsuche in den Städten aus dem Weg gehen kann. Das Motorrad entwickelt sich immer mehr zum mobilen Untersatz, auch bei Mädchen.“

Quelle: <https://www.autoextrem.de>, <http://www.stimmt.de>

11. Lesen Sie den Text und entscheiden Sie, welcher Satz in welche Lücke passt. Achtung! Es gibt einen Satz zu viel. (0) ist ein Beispiel für Sie.

Wie Computerspielen glücklich macht

Erwachsene reden oft darüber, dass Computerspiele schlecht für Kinder sind. Das hast du bestimmt auch schon mal mitbekommen. (0) Oder hat Gamen auch gute Seiten?

Einige Studien haben herausgefunden: Computerspielen ist nicht nur schlecht, es hat auch Vorteile! Wenn sich deine Eltern also das nächste Mal über Computerspiele aufregen, kannst du ihnen ein paar Gründe nennen, warum nicht alles schlecht daran ist:

– Wer am Computer spielt, ist in seinem Alltag zufriedener und freundlicher. (1) Viele regen sich deshalb im normalen Leben nicht so schnell auf und können in nervigen Situation im Alltag freundlicher reagieren.

– Viele Computerspiele kann man heute mit mehreren Leuten spielen. (2) Man muss zusammenhalten und sich gegenseitig unterstützen. Oft spielen Kinder auch mit ihren Freunden und stärken somit ihre Freundschaften.

– Man übt die Hand-Augen-Koordination. Das ist eine Fähigkeit, die man später mal im Beruf gebrauchen kann. (3) Das Zusammenspiel von Augen und Händen muss gut klappen, damit man schnell reagieren kann.

– Durch das Computerspielen verbessert sich das räumliche Vorstellungsvermögen. Das bedeutet, dass man sich Räume besser vorstellen kann. Wenn dich z. B. jemand fragt, wie dein Hotelzimmer im Urlaub ausgesehen hat, dann musst du dein räumliches Vorstellungsvermögen benutzen. (4) Beim Gamen lernt man, sich Räume vorzustellen, in denen man sich nicht wirklich befindet.

Aber Achtung: Das Computerspielen hat nur dann Vorteile, wenn man einen gewissen Zeitraum nicht überschreitet. Wer kennt das nicht von Schokolade: Sie ist so lecker, dass man einfach nicht genug davon haben kann. (5) Sie machen so viel Spaß, dass man einfach nicht aufhören will zu spielen. Das Problem dabei ist aber, dass zu viel Zocken nicht gut ist. Genauso wie zu viel Schokolade.

Quelle: <http://www.kindersache.de>

- A) Beim Spielen kann man Stress abbauen.
- B) Dabei lernt man, wie man als Team am besten ans Ziel kommt.
- ⇨ Doch ist das wirklich so?
- D) Man spielt weniger als eine Stunde pro Tag
- E) Nur so kannst du dich an das Zimmer erinnern und es beschreiben.
- F) So ähnlich ist das auch bei Computerspielen.
- G) Zum Beispiel, wenn man in einer Autowerkstatt, Arztpraxis oder bei einer Zeitung arbeitet.

0.	1.	2.	3.	4.	5.
C					

3. Was passt in den Text? Unterstreichen Sie das richtige Wort. (0) ist ein Beispiel für Sie.

Lehrer darf Schüler-Handy einkassieren

Darf ein Lehrer das Handy (0) über das Wochenende wegsperren? Ein Gericht sagt: Ja.

Viele Kinder und Jugendliche haben ihr Handy in der Schule dabei. (1) es während des Unterrichts in der Tasche bleibt und nicht klingelt, ist das in Ordnung. Ein Junge allerdings hat das Gerät im Unterricht in den Händen (2) und damit gestört. Daraufhin nahm sein Klassenlehrer das Telefon weg, und es blieb übers Wochenende weggeschlossen. Erst am Montag konnte die Mutter das Telefon (3).

Der Junge wollte das so nicht akzeptieren und zog vor Gericht. Er beschwerte (4), denn er war plötzlich nicht mehr erreichbar, wie er sagte. Seine Eltern unterstützten ihn. Die Familie wollte klären, (5) der Lehrer zu weit gegangen war.

Ein Gericht in Berlin hat nun (6): Die Sache geht in Ordnung. Ein Lehrer darf das Handy tagelang wegsperren. Grundrechte des Schülers sind nicht verletzt worden. Die Affäre wird sich zudem nicht (7), sagt das Gericht. Der Schüler ist schon 18 Jahre alt und hat die Schule inzwischen verlassen.

Quelle: <http://news4kids.de>

	A	B	C	D
0.	ein Schüler	einem Schüler	einen Schüler	<u>eines Schülers</u>
1.	Als	Wann	Wenn	Wie
2.	gehabt	gelegt	gesetzt	gesteckt
3.	abholen	bringen	erreichen	nehmen
4.	es	ihm	ihn	sich
5.	als	damit	dass	ob
6.	entscheiden	entscheidet	entschied	entschieden
7.	wiederholen	wiederholt	wiederholte	zu wiederholen

4. Ergänzen Sie den Text. Schreiben Sie die angegebenen Wörter in der richtigen Form in den Text. Achtung! Schreiben Sie in jede Lücke nur ein Wort. (0) ist ein Beispiel für Sie.

Das erste Papiergeld

0. bezahlen	Lange Zeit <u>bezahlten</u> (0) die Menschen ihre Waren nur mit Münzen. Aber es war ziemlich unbequem, größere Beträge immer mit Metallgeld zu
1. bezahlen	 (1). Und auf Reisen ärgerten sich die Kaufleute über den
2. herumtragen	schweren Geldbeutel, den sie mit sich (2).
3. drucken	Im 9. Jahrhundert entwickelten die Chinesen das erste Papiergeld. Es dauerte noch 800 Jahre, bis das Papiergeld in Europa bekannt wurde. In Schweden (3) der Banker Johan Palmstruch die ersten Scheine, die „Stockholms Banco“, die er am 16. Juli 1661 in Umlauf
4. bringen	 (4).
5. sein	Die neuen Scheine (5) zwar praktisch, doch trauten die Menschen dem Papiergeld noch nicht. Münzen, die aus Gold oder Silber
6. herstellen	 (6) wurden, hatten einen Wert. Aber welchen Wert hatte ein Stück Papier? Deshalb hatten die Banken für jede Banknote, die sie
7. herausgeben	 (7), den entsprechenden Wert in Gold im Tresor. Der Wert des Scheins war also durch das Gold abgesichert.
8. bestimmen	Heute wird der Wert des Geldes nicht mehr von seinem Gegenwert in Gold oder Silber (8). Viele andere Dinge, wie zum Beispiel die Schulden eines Landes, haben Einfluss darauf, wie viel eine Währung wert ist.

Quelle: <http://www.kindernetz.de>

13. Was passt in den Text? Schreiben Sie das richtige Wort in den Text. Achtung! Es gibt ein Wort zu viel. (0) ist ein Beispiel für Sie.

aus, durch, für, ~~im~~, in, mit, um, vor, während

Weltreise im (0) Oldtimer

Heidi Hetzer ist mit einem Oldtimer einmal (1) die Welt gefahren. Jetzt ist die 79-Jährige zurück.

Heidi Hetzer kennen viele Menschen, denn sie hat etwas Besonderes gemacht. Am Sonntag (2) zwei Jahren, sieben Monaten und genau zwölf Tagen war sie zu einer großen Reise aufgebrochen. Mit ihrem Oldtimer ging es (3) Asien, Australien, Neuseeland, Nordamerika und Südamerika sowie das südliche Afrika.

Heidi Hetzer ist nun wieder zurück (4) der deutschen Hauptstadt Berlin. Am Sonntag haben Fans sie dort begeistert empfangen. Heidi Hetzer war (5) ihrem Auto „Hudo“ zuvor in rund 50 verschiedenen Ländern. Zehntausende Kilometer legte sie währenddessen zurück. Millionen verfolgten, was sie im Internet (6) ihrer Reise schrieb.

Heidi Hetzer fährt einen „Hudson Greater Eight“ (7) dem Jahre 1930. Das alte Auto ist somit älter als sie selbst. Zwischendrin musste es immer mal wieder repariert werden. Doch richtig im Stich gelassen hat „Hudo“ seine Fahrerin nicht.

Quelle: <http://www.news4kids.de>

14. Was passt in den Text? Schreiben Sie das richtige Wort in den Text. Achtung! Ein Wort kann mehrmals vorkommen. (0) ist ein Beispiel für Sie.

bis, durch, im, in, über, während, zwischen

Warum regnet es in der Stadt so oft am Wochenende?

Endlich ist der Sommer da, doch pünktlich am Wochenende wird es immer wieder schlecht. Warum ist das so?

Zunächst fällt uns der Regen *während* (0) der Woche weniger auf als am Wochenende, weil er uns (1) der Schule oder bei der Arbeit weniger stört. Selbst bei immer gleichem Wetter würden wir uns (2) das schlechte Wetter am Wochenende mehr ärgern als zum Beispiel am Dienstag. Das ist die eine Antwort. Die andere: Vor allem Großstädte sind (3) die vielen Menschen, Häuser, Autos und Klimasysteme wärmer als ihr Umland. Vor allem unter der Woche, wenn (4) Berufsverkehr viele Autos auf den Straßen sind, heizt sich die Stadt auf. So bilden sich keine Regenwolken.

Am Wochenende bleiben viele Autos in Garagen, auf Parkplätzen oder rollen weit weg auf Autobahnen, deshalb ist die Luft (5) der Stadt kühler. Regenwolken können entstehen. Eine Klimastudie zeigt auch, dass die Temperaturen in der ersten Wochenhälfte ansteigen und dann (6) Samstag sinken. Mittwochs ist es (7) Durchschnitt 0,2 Grad Celsius wärmer als samstags. Deshalb gibt es in der zweiten Wochenhälfte mehr Wolken am Himmel als (8) Montag und Mittwoch. Das zeigen auch die Statistiken: Montag ist der trockenste Wochentag, samstags regnet es am häufigsten und am stärksten.

Quelle: nach JÖ Februar 2015

21. Was passt in den Text? Schreiben Sie die entsprechenden Buchstaben (A-P) in die Rubrik. Achtung! Es gibt sechs Buchstaben zu viel. (0) ist ein Beispiel für Sie.

Fairer Handel

Vielleicht ist dir im Supermarkt schon einmal ein Logo oder Zeichen aufgefallen,
 (0) dem das Wort „fair“ stand. Diese Produkte mit dem Logo, also die Banane, die Schokolade, der Kaffee oder der Tee, haben eine besonders „faire“ Geschichte. Eine Geschichte, in der es
 (1) geht, unter welchen Bedingungen sie in diesem Regal gelandet sind.

Ein Beispiel dafür ist die Geschichte von den „fairen“ Bananen: Sie (2) vor allem in Mittel- und Südamerika, aber auch in armen Ländern von Afrika angebaut. Selbst wenn die Menschen dort ganz viele Bananen ernten, bekommen sie nur wenig Geld (3).

Das ist ungerecht. Damit das besser läuft, haben sich Menschen aus der ganzen Welt zusammengetan, (4) sich für einen „fairen Handel“ einzusetzen. Für die „faire“ Banane bedeutet das: Die Arbeiter und Arbeiterinnen auf den Bananenplantagen sollen gut behandelt werden und genug Geld bekommen (5) ihre Arbeit. Und zwar so viel Geld,
 (6) sie davon auch Werkzeuge und Medikamente kaufen können. Deshalb ist die „faire“ Banane im Supermarkt auch teurer (7) die normale Banane.

Aber egal ob Banane, Kaffee oder Schokolade, die Frage ist: Was ist fair? Und fair ist, wenn all die Frauen, Männer und Kinder, (8) hart auf den Plantagen arbeiten müssen, auch so viel Geld verdienen, dass sie davon leben können.

Quelle: <http://www.kindernetz.de>

A	ABER	D	DA	G	DARUM	K	DIE	N	WER
B	ALS	E	DAFÜR	H	DAS	L	FÜR	O	WERDEN
€	AUF	F	DANACH	I	DASS	M	UM	P	WIRD

0.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
C								

22. Was passt in den Text? Schreiben Sie die entsprechenden Buchstaben in die Rubrik. Achtung! Es gibt einen Buchstaben zu viel. (0) ist ein Beispiel für Sie.

Tischtennis ist der Hit in China

In China ist Tischtennis so beliebt wie bei uns Fußball. In dem riesigen Land spielen Millionen Menschen Tischtennis. Zu ihnen gehört auch der achtjährige Jinshuo. „Ich mag den Sport,
..... **(0)**.“ Gut findet Jinshuo auch, dass man nicht viele Mitspieler braucht. „Zwei Leute reichen.“

Im Training übt er zum Beispiel, **(1)**. Konzentriert wartet er dann darauf, dass sein Trainer ihm die Bälle zuspielt. Dann schlägt er sie mit Wucht an die äußere linke Ecke der Platte.

Jinshuo ist ein großer Fan des Tischtennisstars Ma Long. Selbst Profi werden will er aber nicht. Dafür fehlt ihm auch die Zeit. Wie in China üblich, **(2)**, dass er viel lernt. Die Schule dauert täglich von 7.40 Uhr bis 15.40 Uhr. Dann hat Jinshuo am Nachmittag abwechselnd Tischtennis, Gesangsunterricht, private Kurse in Englisch **(3)**.

„Wer ein richtiger Profi werden will, **(4)**“, sagt Liu Fang. Sie ist die Chefin des Tischtennis-Zentrums, **(5)**. Fünf oder sechs Jahre sei das beste Alter, sagt sie. Dann sind die Kinder gerade erst so groß wie die Tische. Der frühe Anfang zahlt sich aus: Kein anderes Land ist so erfolgreich im Tischtennis wie China.

Quelle: <http://www.duda.news>

- A) die Bälle ganz zielgenau zu schlagen
- B) in dem Jinshuo trainiert
- C) ist seinen Eltern wichtig
- D) muss früh anfangen
- E) und übt für einen Wettbewerb in Mathe
- F) wen er schon sehr gut kennt
- G) weil man sehr schnell reagieren muss

0.	1.	2.	3.	4.	5.
G					

Feladatok – 1. feladattípus

1/1. Fahren üben

Sie jobben in Graz und möchten mit Ihrem eigenen Auto mobil bleiben. Sie haben im Internet die folgende Anzeige für Fahrübungen in der Stadt gefunden:

Perfektionsstunden

*Sie haben bereits den Führerschein gemacht?
Sie kennen den örtlichen Straßenverkehr nicht gut genug?
Sie möchten ohne Stress auf der Straße unterwegs sein
oder Ausflüge ins Grüne machen?
Dann sind Sie bei uns genau richtig!
Wir können Ihnen dabei helfen! Machen Sie den Schritt
und seien Sie selbstständig und unabhängig.*

Quelle: <https://www.fahrschule-dubovsky.com/>

Schreiben Sie eine E-Mail an die Fahrschule. Gehen Sie dabei auf die folgenden Punkte ein:

1. Warum schreiben Sie?
2. Welche Möglichkeit zum Üben möchten Sie wählen und warum?
3. Fragen Sie nach Bedingungen (Fahrstundenzahl, Termine, Preis).

Die Reihenfolge der Leitpunkte können Sie selbst bestimmen. Verwenden Sie für Ihren Text 80–100 Wörter.

Sehr geehrte Damen und Herren,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tartalom	4 pont	
Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás	4 pont	
Szókincs, kifejezés mód	4 pont	
Nyelvtan, helyesírás	4 pont	
Összesen	16 pont	

1. típus

1/1.

Fahren üben

Sehr geehrte Damen und Herren, ich schreibe, weil ich <u>mich deine</u> Perfektionsstunden <u>bewerben</u> möchten.	1- LL
Ich möchte mit meinem Auto mobil bleiben, <u>aber</u> ich sehr viel Stress <u>habe</u> . Ich möchte ohne Stress fahren und <u>mit</u> <u>keinem</u> Angst in meinem Auto sitzen. Ich möchte viele Ausflüge machen und üben. Helfen <u>√</u> mir bitte.	ÉL ② G L G G
Ich möchte <u>sie</u> fragen, wie viel die Stunden kosten, und <u>wenn</u> die Übung beginnt. Ich freue mich sehr, und warte auf den Kurs sehr.	3- H ÉL
Viele grüße, Aranka Kiss	√K H Ⓐ

Szöveges értékelés

Tartalom

A tanuló csak 1 szempontot dolgozott ki megfelelően, tehát a kommunikációs célokat csak részben valósította meg. A szószám 7 szóval (8,25%) alatta marad az alsó szószámhatárnak (80).

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

A létrehozott szöveg az értékelési skála (ld. 151–152. old) leírásának alapján a 3-2 pontos kategóriába tartozik: a levél gondolati tagolása megfelelő, van bevezetés, tárgyalás és befejezés. Azonban a tanuló az összes mondatát az *Ich* személyes névmással kezdi, ezért nem kaphat erre a szempontra szövegalkotás szempontjából maximális pontszámot.

A szöveg hangneme nem felel meg a címzetthez való viszonyoknak (*deine*). Lejjebb a tanuló *sie*-t használ, azonban kisbetűvel. A levél kontextusát figyelembe véve ez a hiba ezen a helyen helyesírási hibának számítható.

Az elköszönés is a tegező hangnemhez illő. (Az aláírás helyes: teljes név.) Mivel az elköszönés nem elfogadható, és a hangnem a bizonytalanság miatt csak „nagyjából felel meg”, ezért ennél a szempontonál még egy pontot le kell vonni. Ezért 4-ből 2 pont.

Szókincs, kifejezés mód

Az értelemzavaró lexikai hibák miatt kerül a 3-2 pontos kategóriába. Mivel nagyrészt megfelelő szókincs jellemzi a levelet, ezért a végső pontszám 3 pont.

Nyelvtan, helyesírás

A levél a hibái (3G, 2H) ellenére még megfelel a 4 pontos kategória leírásának. Értelemzavaró nyelvtani hiba ugyanis nincs.

Tartalom	4 pont	1
Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás	4 pont	2
Szókincs, kifejezés mód	4 pont	3
Nyelvtan, helyesírás	4 pont	4
Összesen	16 pont	10

2/2. Festivals

Ihre deutsche Freundin Johanna möchte mit ihrer Clique auf ein ungarisches Festival fahren. Sie bittet auch Sie um Informationen und um Ihre Meinung. Hier sind einige Auszüge aus ihrer E-Mail.

„Festivaaaaaaaals... Das Sziget-Festival soll ein absoluter Wahnsinn sein, 400.000 Menschen auf einer Insel, Konzerte für jeden Musikgeschmack. Man schreibt, das Publikum ist international, friedlich, in Urlaubsstimmung und einfach gut darauf. ...Voriges Jahr waren knapp einen Monat vor Festivalbeginn bereits alle Wochentickets ausverkauft. ... Was weißt Du über Hygiene und Sauberkeit? Für mich ist der Reiz eines Festivals nicht, mich einige Tage lang wie ein Urmensch zu benehmen.“

Quelle: www.budapester.hu/2016/08/26/tops-und-flops-auf-der-insel-der-freiheit, <http://www.zeit.de/campus/2012/04/festivals>

Schreiben Sie Ihrer deutschen Freundin eine E-Mail. Gehen Sie dabei auf die folgenden Punkte ein:

1. Reagieren Sie auf die Bitte Ihrer Freundin.
2. An welchen ungarischen Festivals haben Sie oder Ihre Freunde schon teilgenommen? Wann?
3. Welches Festival würden Sie Ihrer Freundin empfehlen und warum?
4. Geben Sie Ihrer Freundin Ratschläge zur Vorbereitung auf ein Festival.

Die Reihenfolge der Leitpunkte können Sie selbst bestimmen. Verwenden Sie für Ihren Text 100–120 Wörter.

Hallo Johanna,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Tartalom	5 pont	
Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás	4 pont	
Szókincs, kifejezőmód	4 pont	
Nyelvtan, helyesírás	4 pont	
Összesen	17 pont	

2. típus

2/1. Festivals

Hallo Johanna, Ich freue mich über deine E-Mail und ich gebe dich Informationen sehr gern auf dem Sziget-Festival. Als ich 14 Jahre alt war, habe ich am erste mal auf dem Sziget-Festival gegangen. Es macht jetzt Spaß, jeden Jahr zu Festivals zu gehen. Am Sommer waren wir auf dem Balaton Sound Festival und auch den Sziget-Festival. Ich glaube, Sziget ist für alle Menschen, weil jeden Musikgeschmack gefunden sind. Dort hörst du keinen ungarischen Wörter, weil alle Menschen Ausland kommen. Hygiene und Sauberkeit sind nicht der beste, aber du kannst sauber Zimmers vermieten für mehr Geld wenn du nicht Campingen wollen. Magst du elektronische Musik? Am Balaton Sound sind berühmte Dj-s. Du sollst es suchen im Internet. Ich hoffe uns am Sommer treffen. Viele Grüße! Szabolcs	① G G G G G L G G ② L G H H G G ÉL G ③ L G G/L G ④ G G ÉL L G G G K- A
--	--

Szöveges értékelés

Tartalom

Ebből a szempontból minden rendben van, a levélíró minden szempontra kitért.

Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás

Logikus, jól érthető a levél felépítése, a szöveg hangneme is megfelelő. Az elköszönésnél nem kell írásjel – a felkiáltójel ellenére még elfogadható.

Szókincs, kifejezés mód

Sajnos többször nem megfelelő a szóhasználat, ez ront a levél megítélésén. Erre a szempontra 2 pont jár csak.

Nyelvtan, helyesírás

Bár sok a nyelvi hiba, de kevés köztük az olyan, ami a megértést megnehezíti. (Az ismétlődő hibát csak egyszer jelöltük.) 2 pontot ér.

A tanuló konzekvensen kisbetűvel írja a *Deine, Du...* stb. megszólító alakokat. A Duden ugyan a nagybetűs írásmódot ajánlja az alternatív kisbetűs írásmód mellett, ezért ezeket nem jelöltük hibaként.

Tartalom	5 pont	5
Szövegalkotás, hangnem, az olvasóban keltett benyomás	4 pont	4
Szókincs, kifejezés mód	4 pont	2
Nyelvtan, helyesírás	4 pont	2
Összesen	17 pont	13